

“Milli Tarım, Milli Pamuk” ana temalı 4. Ulusal Pamuk Zirvesi
Sn. Tarık SÖNMEZ’in ZİRVE KONUŞMASI (16 Aralık 2016, İzmir)

**Sayın Bakanım, Sayın Müsteşarlarım,
Sektörün Saygıdeğer Temsilcileri, Değerli Katılımcılar, Kıymetli Basın Mensupları,**

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle Ulusal Pamuk Konseyi’ne, organizasyonu ve bu zirvenin 4.sünü yapma başarısını göstererek bu zirveyi kurumsallaştırdığı için teşekkür ediyorum. Sivil toplum örgütleri ile devletin karşılıklı işbirliği ve görüş alışverişi içerisinde olması günümüzün olmazsa olmazlarından biri. Bu yüzden bu beraberlikleri çok önemsiyorum. Malum, artık devir, birlikte yönetim devri. Kamu otoritesi hangi konuda olursa olsun, karar alırken özel sektör ve sivil toplum müesseseleri ile el ele veriyor, beraberce müzakere ediyor, tartışıyor; nihayetinde doğru kamu politikalarını, stratejilerini ve projelerini üretiyoruz. Bugün burada insanoğlunun yaşamında hep önemli bir yeri olan pamuğun, “milli tarım, milli pamuk” ana teması seçilerek “**milli bir hassasiyetle**” müzakere edilmesini de ülkemizin, bölgemizin içinden geçtiği dönem itibariyle anlamlı buluyorum.

Tekstil ve hazır giyim sektörüne baktığımızda bize artık daha sık şekilde tasarıma hammaddeden başlandığını, tasarımın kritik bir unsur olarak görüldüğünü, tasarımın bir fikri ürüne dönüştürme çabası; tabiri caizse “**Düz yazıyı şiire çevirmek, ürüne anlam ve değer vermek**” olarak değerlendirildiğini görüyoruz.

Elbette nihai amacımız kendi ürünümüzü kendi markamızla satmak, ihraç etmektir. Ancak bu alanda hala gideceğimiz uzun bir yol var. Sektörde fason üretim/tedarik yapan çok sayıda firmamız var. Ancak burada da bir aşama daha ileriye giden, kendi geliştirdikleri koleksiyonları bu büyük alıcı firmalara satan firmalarımızın sayısının giderek artmaya başladığını görüyor ve bu süreci Bakanlık olarak destekliyoruz. Elbette bu şekilde yapılan satışların birim fiyatı fason tedarike göre hatırı sayılır nispette yüksek olmakta.

Malumunuz, küresel perakende markaların neredeyse tamamı doğrudan üretim yapmamakta, yüklü miktarlardaki siparişlerini sahip olduğu büyük üretim altyapısına bağlı olarak birim üretim maliyetini oldukça düşürebilen Çin’e ve ucuz işçilik sonucu birim üretim maliyeti zaten düşük Bangladeş, Vietnam, Kamboçya gibi ülkelerde ürettirmektedirler.

Dolayısıyla bizim bu ülkelerle maliyet bazlı rekabet etmek yerine, ülkemizin coğrafi konumundan kaynaklı lojistik avantajımızı, pratik düşünme/tasarlama/üretim tecrübe ve kültürüne vakıf insan sermayemizi kullanarak tasarım odaklı özgün koleksiyon hazırlayıp bunu hızlı teslimat becerisiyle birleştirerek küresel rekabette bir adım öne çıkmamız gerekiyor.

Değerli Katılımcılar,

Tekstil ve hazır giyim sektörümüz, gayri safi yurt içi hasıla, imalat sanayi üretimindeki payı, ihracat, ekonomiye sağladığı net döviz girdisi, istihdam, yatırım hacmi, dışa açıklık ve makro ekonomik büyüklükler açısından hala Türkiye'nin lokomotif sektörü konumundadır. 2015 yılında tekstil ve hazır giyim ihracatımız, **bir önceki yıla kıyasla %10,7 oranında azalışla 27,6 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.** Sektör toplam ihracatındaki azalışın, genel ihracatımızdaki azalışa (%8,7) yaklaşık bir oranda gerçekleştiği görülmektedir. Hazır giyim ihracatımızın %%73,8'i AB-28 ülkelerine yapılmıştır. (İlk 10 ihraç pazarımız içinde AB'den başka 6. sırada Irak vardır.)

Bu durum aynı zamanda kaliteli ve moda ürünlerin ihracatımızdan aldığı payın sürekli artması anlamına da gelmekte. Bu sanayimizin yapısal dönüşümü yolunda, küresel pazarlara sağlıklı entegrasyonu yolunda ciddi bir gösterge.

2023 tekstil ve hazır giyim sektörü hedefimizde, 52 milyar dolar ihracat var. Bu hedefe ulaşmak için gereken ne varsa yapılacaktır. Şu bir gerçek ki, 2023 hedefimizin gerçekleşmesi açısından yeni fikirlere, yeni teknolojilere ve inovasyona ihtiyacımız var. Bu açıdan, Türk girişimcisinin potansiyelini harekete geçirecek her fikri dikkate alıyoruz.

Değerli Katılımcılar,

Malumunuz, bu sene, 30 Ekim-04 Kasım tarihlerinde Uluslararası Pamuk İstişare Komitesi'nin (ICAC) 75. Genel Kurulu Pakistan'da yapıldı. Ekonomi Bakanlığı'nın koordinasyonunda ülkemizden ilgili kuruluşların da katıldığı bu toplantıya ben de iştirak ettim. Burada pamuk sektörü her yönüyle ele alındı, değerlendirildi.

Pamuk, gerek bizatihi üretimi, gerekse bünyesine hammadde olarak girdiği ürünlerin üretiminde sağladığı istihdam nedeniyle birçok ülke açısından kritik öneme sahip bir üründür. Bu çerçevede pamuk üretimine verilen devlet desteklerinin de etkisiyle özellikle son dönemde stoklar artmakta ve fiyat dalgalanmaları yaşanmaktadır. Bu durum da pamuğu girdi olarak kullanan ve önemli ölçüde ithalat yoluyla temin eden sektörün önünü net olarak görememesine neden olmaktadır. Bu kapsamda fiyat vermede zaman zaman yaşanan sıkıntılar uzun vadeli tedarik planlamasında birtakım zorluklara sebep olmaktadır. (**Ülkemiz 1991/92 sezonundan bu yana net pamuk ithalatçısı bir ülkedir**). Dolayısıyla dünyadaki gelişmeleri doğru okumak, rakiplerimizin pozisyonunu doğru değerlendirmek ve buna göre bir yol haritası oluşturmamız gerekiyor.

Değerli Katılımcılar,

Nereden geldiğimize bakarsak, nereye gideceğimizi daha iyi görebiliriz. Demek istediğim 50 yıl önce fasonla başladık, bugün yurtdışına moda ve tasarım satıyoruz. "Kıdemli fasoncu" olma tuzağından kurtulmaya çalışıyoruz.

Bu minvalde, ülkemizde tasarım kültürünün oluşturulması ve yaygınlaştırılmasını teminen şirketlerimizin tasarımcı ve modelist istihdam bütçelerini 1 milyon dolara, tasarım için alacakları makine ve yazılım giderlerini 250 bin dolara, yurtdışı seyahat ve web sitesi üyeliklerini 150 bin dolara kadar destekliyoruz. Yani toplamda bir firmamızın tasarım bölümünü oluşturması veya geliştirmesine yönelik olarak 1.4 milyon dolara kadar destek vermekteyiz. Mevcut durumda Tasarım desteği kapsamında desteklediğimiz 116 şirketimizden 101'i tekstil ve hazır giyim sektöründe faaliyet göstermektedir. Bu sayı hızla artmaktadır. Ayrıca, yurtdışı eğitimden desteğinden şu ana kadar faydalanan 109 tasarımcımızdan 38'i de bu sektördendir. 16 tasarım şirketi/ofisine destek verdik/veriyoruz, bunların yarısı da moda tasarımı yapmaktadır. Turquality/Marka Desteği kapsamında, tekstil ve hazır giyim sektörümüzden 37 şirketimizin uluslararası arenada markalaşmalarını destekliyoruz.

Az önce ifade ettim; tekstil ve konfeksiyon ihracatımızda %10 civarında bir düşüş var. Kayıplarımızın hızlı telafisi için başta doğudaki ülkeler olmak üzere dünyanın yükselen yeni pazarlarında yer almanın, pay kapmanın hem de geleneksel AB pazarımızdaki varlığımızı perçinlemenin yollarını aramamız gerekiyor.

Öyle bir noktadayız ki, önümüzdeki on yılda AB pazarı bize yetmeyecek. Pazarlarımızı farklılaştırmamız, yeni pazarlara açılmamız lazım. Bugün neden Latin Amerika'ya, Çin'e, Hindistan'a da hazır giyim satmayalım. Çin ve Hindistan'ı özellikle söyledim, çünkü her iki ülkede hatırı sayılır miktarda yüksek gelirlili, dünya trend ve moda akımlarını takip eden bir tüketici kitlesi var. Başta ABD olmak üzere Kuzey Amerika ülkeleri pazarlarında neden iddialı bir şekilde boy göstermeyelim.

Gerek yeni pazar açılımları, gerekse mevcut pazarlardaki payımızı artırmak için Bakanlık olarak şirketlerimizin yurtdışı pazar araştırma masraflarının, fuar katılımlarının %50'sini doğrudan hibe olarak destekliyoruz. İhracatçı birlikleri, ticaret ve sanayi odaları, sektörel derneklerce tertip edilen ticaret heyetlerinin yurtdışı Pazar ziyaretleri, ikili (B2b) iş görüşmeleri masraflarının %75'ini de destekliyoruz. Hakeza, çatı kuruluşlarımızın yurtdışından getirdikleri yabancı alım heyetlerinin de masraflarını destekliyoruz. Yine Bakanlığımız, ülke pazarlarında kalıcı olmak için yurtdışında ofis, mağaza, showroom, depo açan işadamlarımızın kira giderlerinin 4 yıl boyunca %50'sini desteklemektedir.

Tekstil ve hazır giyim üreticilerimiz, üretim bantlarını, pazarlama stratejilerini sadece AB ülkelerine göre değil diğer ülke pazarlarına yönelik oluşturmaları. Üretim boyutuyla da Bakanlık olarak müteşebbisimizin, yatırımcımızın hep yanındayız. Emek yoğun sektör olan tekstil ve hazır giyim sektörümüze bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında 1. bölgeden 6. bölgeye destek oranları farklılık arz etmekle beraber Sigorta Primi Desteği, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği başta olmak üzere KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Faiz desteği, Gelir Stopajı Desteği veriyor, hatta Yatırım Yeri Tahsisi yapıyoruz.

7 milyarı aşan nüfusu olan dünyada, modayı/yenilikleri yakından takip eden, sayıları yüz milyonları bulan üst segment yeni nesil tüketiciler hedef kitlemiz olmalıdır. Ürün geliştirmeye, Ar-Ge'ye önem vermeliyiz. Bu çerçevede, bir konuyu da sizlerle paylaşmak istiyorum. Her 4 senede bir, farklı bir ülkede Uluslararası Pamuk Araştırmacıları Birliği (ICRA) himayesinde düzenlenen "Dünya Pamuk Araştırma Konferansı"nın 7.'sini Ekonomi Bakanlığı koordinasyonu, Ege İhracatçı Birlikleri organizasyonu ile ülkemiz ev sahipliğinde, 2020'de İzmir'de düzenleyeceğiz. Bu organizasyonla ilgili olarak Ege İhracatçı Birlikleri, Ulusal Pamuk Konseyi, akademik çevreler ve tüm paydaşlar bugünden itibaren sıkı bir şekilde çalışmaya başlamalıdır.

Tekstil ve hazır giyim sektöründeki tecrübemiz, yaptığımız işleri mutlak en iyi yapma gayretimiz ile bu zirvede, Pamuk ile ilgili en doğru kararları alacağımızı düşünüyor, önümüzdeki dönemde bu sektörde hedeflerin ötesine geçeceğimize olan inancımı bir kez daha ifade ederken başta Ulusal Pamuk Konseyi olmak üzere işbu Zirvenin düzenlenmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

Tarık Sönmez
TC
Ekonomi Bakanlığı
Müsteşar Yardımcısı